

Кудето ва ё тазоњуроти мусаллањонаи гурӯњи террористӣ тахти сарвари генерали хоини нахзатӣ - Абдухалим Назарзода маъруф ба Хочӣ Халим, ки аввали сентябри соли 2015 шурӯъ шуда, минбаъд муковиматњои бенатилъаи онњо дар минтаќаи Ромит идома ёфт, талоши ғайриоқилона ва кӯшиши муғризонаи дигарбораи ТТЭ ЁНИ бо максуди табаддулоти давлатӣ дар Чумхурии Тоҷикистон буд.

Ин падидаи номатлуб казияи террористие буд, ки хакикати он аз як сӯ дар заминаи игвону исёни 12 рӯзаи рӯдаррӯи мусаллањонаи ифротгароён алайхи нерӯҳои низомии кишвар ва аз сӯи дигар дар иртибот ба далелу мадракҳо ва иқрори теъдоди зиёди ашхоси мочарочӯ ба таври возеху рушан ошкор шуд. Амали террористӣ будани мочарои Хочӣ Халимро дар заминаи ин хама далелу асноди муътамад харгиз ҳеҷ тахрифкори манфиатчӯе наметавонад пӯшиш ва малбуси дигаре диҳад. Дар воқеъ агар касе ва ё гурӯҳи сиёсие дар назди худ ҳадаф гузорад, ки ба ин казияи террористиву хиёнаткорона аз ӯ зовияи дигар нигариста шавад ва ба он тобиши нисбатан муътадил дода шавад, бидуни шубҳа он шахс ва ё гурӯҳ худ хиёнатпеша аст.

Мутаассифона, маҳз хамин гуна ашхос имрӯз бо таҳрики баъзе манфиатчӯени минтақавӣ, ки чехраи ботилшон шинос аст, сару садо баланд кардаанд ва ба ин васила нохудоғох ошкор кардаанд, ки луъбатакони сахнаи театри сиёсии кӣ мебошанд. Дар таърихи 3-4.10.2018 дар сомонаи КЕМҶАЕ САДАТ, ки тавассути марказҳои иттилоотии ЧИЭ идора шуда бунгоҳи он низ дар ин кишвар ҷойгир аст, дар робита ба тазоњуроти мусаллањонаи гурӯњи Абдухалим Назарзода силсилаи изҳорот пайдархам дар холи нашр шудан аст, ӯ ки таҳиякунандагони матлаб ба таври ошкоро дар он казияи мазкурро таҳриф кардан меҳоянд.

Дар баҳши аввали ин навишта муаллиф ва ё муаллифон, ки ханӯз сар аз хандак берун накардаанд, ба танзу киноя ишора ба он мекунад, ки казияи Абдухалим Назарзода “аз сӯи давлати Тоҷикистон кудето ва иқдоми террористӣ ном гирифтааст”. Магар ин казияи террористӣ набуд? Агар террористӣ набуд, пас ин муборизаи рӯирости мусаллањонаи хиёнаткоронаро, ки ба хотири барандозии давлати конститусионии мо

роҳандозӣ шуда буд, ҷӣ метавон номид? Ҷ Ачиб аст, ки ба ин суол муаллиф ва ё муаллифон бо вучуди изҳороти тӯлоии бепоя ва накли киссаву зиндагиномаи ашхос гӯё фурсат наёфтаанд, ки посухе пешниҳод намоянд. Ин гуна мавқеъгирии онҳо бесабаб нест, зеро онҳо худ ҷонибдори сарсаҳти ҷунин табаддулоту ҷанг алайҳи давлати ҷонунӣ дунявӣ дар Ҷ Тоҷикистон ва эъмори давлати теократӣ ба ҷои он мебошанд. Маҳз аз ин рӯ онҳо намехоҳанд ин гуна аъмоли ифротгароёнаро террористӣ унвон диҳанд, аммо аз сӯи дигар ба хоҳири паноҳ доштани иртиботи худ бо ин амали хиёнаткорона харғиз ҳозир нестанд, ки Ҷ онро як амали боиста ҷилва диҳанд.

Нуктаи баҳсбарангези муаллифони мақола он аст, ки эшон бо вучуди таъкиди муқаррари ин масъала, ки Абдуҳалим Назарзода ба ТТЭ ХНИ ва ҷанги шаҳрвандии Тоҷикистон гӯё ҳеҷ алоқаи бевоситае надорад, дар баҳши 2-юми навиштаи худ таҳти унвони Ҷ “Хочӣ Халим Назарзода ҷӣ буд?” шояд ноҳудоғоҶ иқроп шудаанд, ки “вай (яъне Назарзода) ва тарафдоронаш нақши вежаеро дар тазоҳурот ва ғирдиҳамоиҳои Душанбе дар майдони Шаҳидон ифо карданд. Бо шиддат ғирифтани дарғириҳо Хочӣ Халим низ аслиҳа дар даст ғирифт ва ба сафи нерӯҳои муттаҳиди оппозисион пайваст”.

Аммо дар баҳши 7-уми мақолаи мазкур таҳти унвони “Сулҳи Тоҷикистон ва вуруд ба артиш” ин муаллифони беному беҳувийят қавли қаблии худро ба боди фаромӯши дода дар бораи А. Назарзода ғуфтаанд: “Замоне, ки ҷанги шаҳрвандӣ шуруъ шуд, Абдуҳалим Назарзода дар Ҷумҳурии Қазоқистон буд”. Ин ақволи мутафовит ва мутаноқизи нафаронеро, ки барои дурӯғҳои худро ростгуна нишон додан омодаанд бо Куръон савганд ҳуранд ва Ҷ ё Ҷ бо “зан се талоқи ҷоқиқ” қасам ёд кунанд, қазоват кунед. Инҳо, ки ҳатто қавли худро дар як навишта ва дар як лаҳза вобаста ба вазъият инқор мекунанд, ҳулоса кунед, ки бо қавли дигарон ҷӣ хоҳанд қард? Ҷ Агар ин ашхос бо валвалаву хангома ғоҳе мавқеъғириҳову ғуфтумонҳои Ҳуқумати қишвари мо ва роҳбарияти онро инқор кунанд, ҳеҷ ҷои тааҷҷубе нахоҳад буд, ҷунқи дурӯғ ғуфтани барои онҳо тибқи маслақи тақия як амри раво ва ҳатто ноғузир низ маҳсуб мешавад.

Аз ҳамон баҳши 2-юми мақола, ки қизе ҷуз шарҳи холи Абдуҳалим Назарзода нест, бармеояд, ки вай бо вучуди ҳама тавсиқ ва ҷеҳрасозии муаллифон то соли 2005, яъне ҳатми Академияи улуми низомии Федератсияи Русия Ҷ ва дақиқтараш то соли 2009, яъне ҳатми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон Ҷ аслан ҳатто маълумоти зарурии қасбие надоштааст, ки шоистаи қор дар мақомоти баландпои Ҷумҳурии Тоҷикистон бошад. Ҷ Агар ба эътибор ғирем, ки мавсуф маҳз ба воситаи қвотаи 30%-и Ҷ муҳолифин ё дақиқтараш ТТЭ ХНИ ба мақомоти Ҷ давлатӣ роҳ ёфта буд, пас ба суҳулат метавон пай бурд, ки сатҳи омодагии қадри наъзатино бо ҳама иддаҳои зиёди он Ҷ барои ба даст овардани зимми маъмурияти як қишвар аслан дар қадом поёе қарор доштаасту дорад.

Дар баҳши 3-юму 4-ум Ӓ муаллифон бо шарҳу тавзеҳ ва арзёбии чузъиёти муборизаи мусаллаҳонаи Ӓ аввали сентябри соли 2015 боз ҳам тарзе мавкёғирӣ мекунад, ки гӯё ТТЭ ХНИ ба ин мочаро ҳеҷ иртиботе надошт, гузашта аз ин гӯё ҳеҷ кадоме аз масъулин ва аъзои ин хизб аз казияи мазкур ва нақшаи роҳандозии он огоҳӣ надоштанд.

Аввалан бояд гуфт, ки ба казияи Ӓ Х. Назарзода иртибот доштани хизби мазкур дар робита ба асноду мадракҳои фаровон Ӓ ҳақиқати бебаҳсе аст. Ӓ Ӓ Дигар ин ки Ӓ тамоми дороихои хизб ва ба вижа амволу сарвати хангуфти роҳбарони он пояи устуворе чуз маблағгузориҳои сарпарастони манфиатҷӯи бурунмарзӣ надошту феълан низ надорад. Вагарна Назарзода ва бародарони вай дар кӯтоҳмуддат ҷӣ гуна метавонистанд ҳар яке соҳиби маблағҳои фаровону чандин корхонаҳо мегардиданд. Вагарна М.Кабирӣ ҷӣ тавр ва аз кадом ҳисоб метавонист дар шаҳри Турсунзода бозори калонеро (ЧДММ “Саховат”) Ӓ хусусӣ карда, ҳар сол аз он ҳисоб беш аз 1 миллиону 680 ҳазор сомонӣ фоида ба даст оварад. Хамчунин Ӓ ширкати калони сохтмониеро бо номи ЧСП “Бинокорсервис” ва Ӓ дар ноҳияи Рӯдакӣ бинои беморхонаеро, ки 10 га замин дошт, аз худ кунад.

Дар ин баҳши мақола муаллифон гуфтаанд, ки “Давлати Тоҷикистон дар ҳамин замина (яъне дар иртибот ба ҷинойти Назарзода) Эронро муттаҳам ба ҳимоят аз нерӯҳои иттиҳоди опозисион дар даҳаи 1990, ки Хочӣ Халим низ дар он ҳузур дошт, карда ва аз ҳамин рӯ Техронро муттаҳам ба ҳимоят аз туризм кард”. Ӓ Ин мавкёғирии сохторҳои марбути ҶТ ҳеҷ гуна ҳеҷ гуна иттиҳом ва ё тухмате нест, ки муаллифон мегӯянд, балки ошкор кардани воқеият аст. Иртиботи ЧИЭ бо ТТЭ ХНИ ва казияи Назарзода амре тасдиқшудааст, ки дар бораи он далелу асноди зиёд вучуд доранд. Тазоҷуроти мусаллаҳонаи гурӯҳи ифротгароён тахти сарвари Абдуҳалим Назарзода бо назардошти шакли тазоҷур ва мавкёғириҳои сиёсии пайравонаш бидуни таъсиру ӯамкориҳои ниҳодҳои махсуси ин кишвар набуд.

Дар баҳши 5-уми мақола муаллифон таъкид кардаанд, ки мочароҳои марбут ба Абдуҳалим Назарзода ва воқеаҳои бо роҳбарии ӯ рӯйдода дар сентябри соли 2015 аз тарафи муаллифон бо назардошти дидгоҳи Ҳукумати Тоҷикистон мавриди таҳқиқ Ӓ қарор гирифтааст. Аммо аз мутолиаи баҳшҳои баъдии мақола (ҳадди ақал то банди 11) ҳонандаи огоҳ ба таври возеҳ метавонад мушоҳида кунад, ки муаллифон дар мавриди “таҳқиқ”-и ҳеш Ӓ на фақат аз дидгоҳи Ҳукумати Тоҷикистон, балки аз ҳеҷ дидгоҳе ба чуз дидгоҳи худ ва шахсе бо номи эшон Абдусаттор, ки ба қавли ҳудаш узви Риёсати олии Хизби наҳзати исломӣ ва дӯсту ҳамсои Абдуҳалим Назарзода буд, истифода накардаанд. Ин аст манбаъи иттилооти ба қавле “шаффоф” ва бегаразонаву муътамади онҳо! Бубинед, ки ин таҳрифқорони беҳаёву густох, ки садҳо далелу асноди муътамади сохторҳои масъули давлатии моро беэътимод мехисобанду бо валвала тардид қардан мехоханд, худ Ӓ ҷӣ асноду далели “муътамад”-е Ӓ дар ихтиёр доштаанд!

Дар банди 6-уми мақола муаллифон Ҷ дигарбора Ҷ ноҳудоғох иртиботи Назарзода ро бо шурӯи ҷанги шаҳрвандии Тоҷикистон таъкид дошта, талошҳои вайро дар ин росто бисёр муассир донистаанд. Дар ин бахш нуктаи шигфтангез он аст, ки муаллифон гирдиҳамоиҳову майдоннишиниҳои наҳзатиҳоро Ҷ ҳамчун ҷунбиши мардумии Ҷ истиклолҳои маънидод кардаанд ва ё агар дурусттар бигӯем маънидод кардан меҳоянд. Ҷунин пӯшиш додани муборизаҳои бунёдгароенаи мазҳабӣ худ нишонаи он аст, ки “муҳаккикон”-и наҳини ҷанги шаҳрвандии Тоҷикистон дар интиҳоби як раҳиши “тахкик” усули Ҷ дурӯгин ва мугризонаеро ҳамчун роҳкори худ қарор додаанд. Ҷ Дар он замон барои ҳамагон маълум буд, ки на фақат ҶТ, балки тамоми ҷумҳуриҳои пасошӯравӣ аслан ҳеч монетае дар ҷодаи қасби истиклоли худ на доштаанд ва ҳеч қадоме истиклолияти худро бо роҳи муборизаҳои мусаллаҳона ба даст на овардаанд. Пас ҳадафи ин “муҳаккикон”-и наҳин аз таҳрифи ин саҳифаи таъриҳи мо дар ҷист? Ҷадафи эшон фақат машруъият додани инқилоби номуваффақи исломиашон ҳасту бас, яъне онҳо ба ин васила меҳоянд бигӯянд, ки гӯё аслан барои ба даст овардани Ҷ истиклолияти сиёсии миллат мубориза бурдаанд. Бародарони “муҳаккик”, дурӯге ба ин бузурги дар даҳони кӯчаки шумо намегунҷад! Ба ҳақи муқаддасоте, ки аз онҳо фақат ҳамчун шиор истифода мекунед, дурӯг нагӯед!

Дар бахшҳои 7-ум, 8-ум ва 9-уми мақола кӯшиш шудааст, ки аз фарди ҳоину ҷиноятпешае ҷу А.Назарзода марде қонунписанд ва гузашта аз ин ватанпарасту қаҳрамон тасвир ва тасаввур қарда шавад. Гӯё, ки мавсуф ҳатто шомии 4-ми сентябри соли 2015 ҳам ҳини суҳбати худ бо ҳамсолаш эшонӣ Абдусаттор, яъне узви Риёсати олиӣ ТТЭ ЂНИ ҳеч нишонае аз исёнгариро ба муқобили давлат дар гуфтору рафтору афкор на дошт. Ин нуктаро муаллифон бар асоси нақли ҳамон эшонӣ Абдусаттор таъкид мекунанд, вале бубинед, ки онҳо дар идомаи суҳани худ дар қолаби ҷумлаҳои пур аз ҳато, ки таваҳин бар забони модарии мо, ҷӣ гуфтаанд: “Аз вазъияти исломсизезӣ ва маҳдудиятҳое, ки бар мардум таҳмил мешуд ҳам табиӣ буд норозӣ бошад. Табиатан Абдуҳалим Назарзода ҳам аз ин вазъият норозӣ буд”. Яъне Назарзода аз диди равоӣ ва амалӣ барои исён омода буд. Ташаққур мекунем, аз ин “муҳаккикон”-и дурӯгин, ки агар ҷанде ноҳоста ва ноҳудоғохона бошад ҳам далели дигареро аз дидҳои илми равошиносӣ дар ихтиёри муҳаккиқони воқеӣ гузоштаанд ва аз ин тариқ низ Ҷ тасдиқ карданд, ки ҷинояти мазкур аз қабл тарҳрезишуда буд.

Дар саросари ин наҳишта ва ба вижа дар боби 10-уми он аз дидҳои илми забоншиносӣ ва шевашиносӣ ба осонӣ метавон пай бурд, ки дар пушти саҳнаи ин фазосозихо ва ҷангҳои равоӣ, аз ҷумла эҷоди мақолаи мавриди назар маҳз ниҳодҳои маҳсули ҶИЭ истодаанд. Илова ба он ки маркази сомонӣ ВУ Ҷ КЕМУАЕ СААДАТ, яъне интишордиҳандаи мақолаи мазкур дар ҶИЭ ҷойгир аст ва он тавассути марказҳои иттилоотии ин кишвар идора мешавад, сабаки наҳишти он низ далели гӯёе бар даҳолати бевоситаи бародарони таоруфии мо. Қорбурди таъбирҳо ва Ҷ услуби ҷумлабандиҳои

ин навишта радди пои бародарони ҳамзабони моро аз кӯча-кӯчаи сатрҳои ин навишта исбот мекунад, ба вижа ин ҷумла: “Ба ҳар ҳол аммо баъдтар он иттифокоте, ки шунидаед-ро барои мардум таъриф карданд ва ҳанӯз ҳам ибҳомоти зиёде дар ин замина вучуд дорад”. Ҳаргиз дар забони тоҷикӣ касе баъд аз феъл пасванди “-ро” –ро

мавриди қорбурд қарор наметрихад, зеро ин услуби қорбурди пасванди мазкур қуллан ҳато аст ва “дар адабиёти классикии форсу тоҷик низ ҳаргиз ҷунин намекарданд. Маълум аст, ки фармоишгарон ба хотири суръати қори худ гох-гоҳе бинобар таъхири гумоштагон дар иҷрои қор маҷбур мешаванд, ки худ қаламро ба даст гиранд ва ҳарза эҷод кунанд.

Дар баҳши 11 нуктаи ҷолиб ин аст, ки муаллифон барои бегуноҳи нишон додани Мирзоқарим (бародари бузурги А. Назарзода) он қадар кӯшиш ба ҳарч додаанд, ки ҳимояшавандаи асосии худ, яъне А.Назарзодаро тахти суол гузоштаанд. Махсусан дар ин маҷрид, ки гуфтаанд: “Эшонӣ Мирзоқарим ҳам илова бар ин ки як ҷолиби муваффақ дар кишвар махсуб мешуд, шахсияти бисёр хуб ва диндор ҳам буд. Ин воқеае, ки дар 4 ва 5 сентябр иттифок афтод, эшон ҳатто ҳабар ҳам надошт. Мо то ҳудуде иттилоъ доштем, ки ҳатто бо дидгоҳҳои ҷенерол Назарзода мувофиқ ҳам набуд”. “Яъне ҷӣ? Муаллифон боз ноҳудоғона бархилофи маъзеъгирии умумии худ, ки тазоҳуроти 4-уми сентябрро нақшаи қаблан тарҳрезӣшуда унвон додан намеҳоханд ва дар гуфтору рафтору афкори Назарзода ҳеч нишонае аз исёнгариро ба муқобили давлат ҳатто дар шомӣ 4-уми сентябр бинобар нақли шохидон намудор надонистаанд, далели дигаре бар хилофи ҳолатҳои худ ва бар нафъи ҳақиқат овардаанд ва он далел ин аст, ки бародараш ғӯё бо “дидгоҳҳои ҷенерол Назарзода мувофиқ ҳам набуд”. Пас “дидгоҳҳои ҷенерол Назарзода” ҳеле маҳуф будааст, ки бо он ҳатто бародараш муқолиф будааст. Ин нукта ба таърири возеҳ нуктаҳои қаблии муаллифонро дар ҳусуси он ки ғӯё Назарзода дар гуфтору афкори худ ҳеч осори ихтилоф надошт, рад мекунад.

Умуман, “тазоҳуроти мусаллаҳонаи А.Назарзода нақшаи ҳоинонаи аз қабл тарҳрезӣшудае буд, ки наметавонист бидуни пуштвонаи ҳориҷӣ сурат гирад. “Ин тазоҳуроти мусаллаҳонаи ҳунин ва нангин, ки боиси марғи даъно нафар ва бесаробонии қандин ҳонадону ятимии садно” қӯдақону тифлони маъсум гардид, ба ғӯз қирдори бемантиқ ва амали ифротгароёна қизе нест. Љонфидоиново аз худ гузаштано ба хотири ободии Ватан бояд бошад, на ба хотири ҳаробии он. Ҳар қасе, ки “ин аъмоли қиноятқоронаи ноҳалафоне қун А.Назарзодаро тобиши дигаре додан меҳаҳад, худ қиноятқор ва “ноҳалаф аст.

Исомиддин Шарифзода, номзади илмҳои фалсафа